

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Дека́н факультету суспільних наук
проф. **Юрій ОСТАПЕЦЬ**
«_____» 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С 4 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Психологія професійної діяльності**» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань **С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини спеціальності С 4 Психологія** освітньої програми **Психологія**.

Розробник: Едуард СОЛОМКА - кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології факультету суспільних наук

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **психології**
протокол № 15 від «30» червня 2025 р.

Завідувач кафедри проф. Уляна МИХАЙЛИШИН

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук
протокол № 10 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії проф. Олена ПОПАДИЧ

Гарант освітньої програми проф. Уляна МИХАЙЛИШИН

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,8 аудиторних – 48 самостійної роботи студента – 72	2-й	2-й
	Лекції:	
	24 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	24 год.	6 год.
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: письмова	Самостійна робота:	
	72 год.	106 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни “Психологія професійної діяльності” полягає у допомозі аспірантам сформувати світоглядні основи сучасного теоретично-наукового та психологічного дискурсу, що стосується трансформації особистості молодого науковця та форм її професійної діяльності в контексті сучасних потреб наукової діяльності, актуальних завдань освіти та психологічної парадигми знань.

Завдання курсу:

- а) оволодіти ключовими поняттями, що складають тематичний тезаурус курсу;
- б) вивчити особливості психологічної проблематики, положення, концепції та методологічні підходи трактування особистості молодого науковця;
- в) проаналізувати специфічні особливості трансформації професійної діяльності молодого науковця під впливом глобалізаційних викликів та соціально-психологічних змін у сучасній Україні;
- г) розкрити фундаментальне значення професійної діяльності у її соціальному, психологічному трактуваннях в умовах сучасної світоглядної трансформації психологічних парадигм й моделей пізнання.

Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності).

На основі вивчення курсу “Психологія професійної діяльності” аспірант повинен:

знати: ключові терміни, що стосуються професійної діяльності як психологічного дискурсу; психологічні фактори розвитку професійної діяльності у життєвій повсякденності Західної та Східної цивілізацій; провідні концепції професійної діяльності провідних психологічних осередків та персоналій; здійснювати порівняльний аналіз різноманітних форм професійної діяльності.

вміти: охарактеризувати специфіку професійної діяльності молодого науковця; розрізняти моделі професійної діяльності у контексті наукової діяльності; аналізувати напрямки та умови професійної діяльності в процесі наукової діяльності.

Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв’язувати комплексні науково-практичні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної та професійної діяльності, що передбачає створення нових цілісних знань, їх переосмислення, аналіз наявних знань та формування практичних вмінь та навичок професійної діяльності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Здатність розв’язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності

ЗК5. Здатність до самоменеджменту, планування і розв’язування задач власного професійного і особистісного зростання.

ЗК8. Здатність працювати в команді, за потреби відігравати провідну роль в організації командної роботи.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних

напрямах, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.

СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та іншресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.

СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства

СК9. Здатність оперувати науковими засадами психології: теоретичними, емпіричними, історично- контекстними.

СК10. Здатність використовувати адекватні методи ефективної взаємодії з представниками різних груп (соціальних, культурних і професійних).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK1.1.1 Іноземна мова для комунікації у науковопедагогічному середовищі / Foreign Language for Communication in Academic and Educational Sphere

OK1.1.2 Філософія науки / Philosophy of Science 4 Екзамен

OK1.1.3 Презентація наукових результатів та управління науковими проєктами / Presentation of Scientific Findings and Research Project Management

OK1.1.4 Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять / Innovations In Modern Pedagogy And Classroom Management

OK1.1.5 Сучасні інформаційні технології / Modern Information and Communication Technologies

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми «Психологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ПРН2
Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.	ПРН4
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність	ПРН5
Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації професійної мобільності.	ПРН8

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Психологія професійної діяльності»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію	ПРН2

наукових досліджень	
Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.	ПРН4
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність	ПРН5
Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації професійної мобільності.	ПРН8

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;
- виступи на лабораторних (практичних) заняттях;
- тести;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: **виконання письмових завдань, виступи на лабораторних (практичних, семінарських) заняттях.**

Форма модульного контролю: **письмова модульна контрольна робота (тестування).**

Форма підсумкового семестрового контролю: **залік.**

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один змістовий модуль складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та письмового тестування.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
6	6	8	6	8	6		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T7		T8	
25		25	
		50	100

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські)	6	30	2	30
Доповідь	3	10	2	10
Презентація	1	5	1	5
Реферат	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (заочна форма) (модуль 1, 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
6	6	8	6	8	6		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T7		T8	
25		25	
		50	100

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни (заочна форма)

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські)	2	20	1	20
Доповідь	3	10	2	10
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	10	1	10
Разом		50		50

Критерії модульного поточного оцінювання для денної форми навчання

Модульне поточне оцінювання проводиться під час лабораторних, практичних (семінарських) занять. Оцінка складається з оцінок за виступи на лабораторних, практичних (семінарських) заняттях (0-4 балів за кожен виступ), оцінок за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (0-4 балів за обговорення виступу). Максимальна оцінка за виступи та обговорення не може перевищувати 30 балів. До цієї оцінки додається оцінка за виконання самостійного та індивідуального (письмового) завдання (0-20 балів). Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання – 50 балів.

Критерії оцінювання модульного контрольного тестування для денної форми навчання

Оцінювання **письмової модульної контрольної роботи (тестування)** проводиться за 50 бальною шкалою з використанням тестових завдань (за необхідності). Пропонується 20 варіантів тестів по 10 питань в кожному варіанті. Всього 200 тестових завдань. На кожне питання дається 4 варіанти відповідей, всього 800 варіантів відповідей. Правильними можуть бути від одного до 4 відповідей. Вибрані всі правильні відповіді на одне питання оцінюються в 5 балів. Таким чином максимальна оцінка студента за модульне контрольне тестування - 50 балів. До цієї оцінки додається оцінка за модульне поточне оцінювання від 0 до 50 балів

Критерії поточного оцінювання для заочної форми навчання

Поточне оцінювання проводиться під час лабораторних, практичних (семінарських) занять. Оцінка складається з оцінок за виступи з визначених викладачем тем навчального курсу (0-4 балів за кожен виступ), а також оцінок за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (0-4 балів за обговорення виступу). Максимальна оцінка за виступи та обговорення не може перевищувати 30 балів. До цієї оцінки додається оцінка за виконання самостійного та індивідуального (письмового) завдання (0-20 балів). Максимальна оцінка за поточне оцінювання – 100 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю для денної та заочної форми навчання

Залік є підсумковою формою семестрового контролю. Залік проводиться у формі письмового тестування або усних відповідей на питання екзаменаційного білету за такими критеріями:

Критеріями оцінювання письмового тестування є кількість правильних відповідей за одним з варіантів тестів. В кожному варіанті є 10 тестових завдань з правильними та неправильними відповідями. Правильна відповідь в кожному окремому тесті оцінюється в 10 балів. За допомогою письмового тестування оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за рейтинговою оцінкою. Оцінку «зараховано» отримує студент, який набрав суму балів від 60 до 100.

Екзамен є підсумковим контролем. Екзамен проводиться у формі усних відповідей на 3 питання екзаменаційного білету та відповідей на допоміжні питання.

При цьому необхідно керуватися таким:

Критерії оцінювання усних відповідей на питання екзаменаційного білету:

Оцінку «зараховано» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;

- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «зараховано» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Оцінку «зараховано» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку «зараховано» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях, чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «зараховано» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «не зараховано» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «не зараховано» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Професійна діяльність як психологічна проблема. Значення професійної діяльності в житті людини. Психологічні аспекти вибору професії. Психологічні труднощі в професійній

діяльності. Вплив особистих якостей на професійну діяльність. Способи подолання психологічних проблем у професійній сфері.

Тема 2. Психологічний зміст поняття професійної діяльності особистості фахівця в сучасних наукових дослідженнях. Актуальність дослідження професійної діяльності особистості. Визначення основних понять: професійна діяльність, особистість, фахівець. Мета та завдання роботи. Теоретичні основи професійної діяльності особистості. Аналіз сучасних наукових досліджень. Професійна компетентність та її розвиток. Практичне застосування наукових досліджень.

Тема 3. Структура та види професійної діяльності молодого науковця. Значення професійної діяльності молодого науковця. Виклики та можливості наукової кар'єри. Мета та завдання дослідження. Структура професійної діяльності молодого науковця. Основні компоненти наукової роботи. Взаємозв'язок теоретичних і практичних аспектів. Організація наукової діяльності. Види професійної діяльності молодого науковця. Психологічні аспекти професійної діяльності. Перспективи розвитку молодого науковця. Кар'єрний ріст у науковій сфері. Міжнародна співпраця та стажування. Використання сучасних технологій у науковій роботі.

Тема 4. Форми та рівні професійної діяльності молодого науковця. Значення професійної діяльності молодого науковця. Виклики та можливості розвитку в науці. Форми професійної діяльності молодого науковця. Дослідницька діяльність (теоретична, експериментальна, прикладна). Публікаційна активність (статті, монографії, участь у конференціях). Освітня діяльність (викладання, наставництво, участь у семінарах). Інноваційна діяльність (розробка нових технологій, патентування). Грантова та проєктна діяльність (пошук фінансування, управління науковими проєктами). Рівні професійної діяльності молодого науковця. Індивідуальний рівень (самостійне проведення досліджень, формування наукового стилю мислення). Груповий рівень (співпраця з колегами, участь у наукових групах, міждисциплінарні дослідження). Інституційний рівень (робота в університеті, наукових центрах, співпраця з організаціями). Міжнародний рівень (участь у міжнародних конференціях, стажування, публікація у зарубіжних журналах). Психологічні аспекти професійної діяльності. Мотивація та саморозвиток молодого науковця. Виклики та труднощі на різних рівнях діяльності. Баланс між науковою роботою та особистим життям. Перспективи розвитку молодих науковців. Кар'єрний ріст у науковій сфері. вплив цифрових технологій на наукову діяльність. Адаптація до змін у сучасній науці

Тема 5. Функції професійної діяльності молодого науковця. Значення професійної діяльності молодого науковця. Основні завдання та роль наукової роботи. Мета та структура. Основні функції професійної діяльності молодого науковця. Дослідницька функція (аналіз, проведення експериментів, пошук нових знань). Інноваційна функція (створення нових технологій, впровадження наукових досягнень). Освітня функція (викладання, наставництво, передача знань). дослідження Комунікативна функція (участь у наукових конференціях, співпраця з колегами). Організаційна функція (планування досліджень, управління науковими проєктами). Психологічні аспекти виконання професійних функцій. Мотивація та професійне становлення. Виклики та труднощі в науковій діяльності. Стресові фактори та їх подолання. Перспективи розвитку професійних функцій молодих науковців. Адаптація до змін у сучасній науці. Використання цифрових технологій у науковій роботі. Співпраця на міжнародному рівні.

Тема 6. Психологічні чинники формування професійної діяльності молодого науковця. Актуальність теми та її значення для професійного розвитку аспірантів. Психологічні аспекти наукової діяльності. Психологічний портрет молодого науковця. Особистісні характеристики, які сприяють успіху в науці. Роль когнітивних процесів: мислення, увага, пам'ять у дослідницькій діяльності. Вплив емоцій та мотивації на продуктивність. Ключові психологічні чинники формування професійної діяльності. Самооцінка та впевненість у своїх здібностях. Розвиток критичного та креативного мислення. Вплив соціального середовища: науковий наставник, колеги, наукові спільноти. Психологічна готовність до труднощів, невдач та наукової критики. Мотивація як основа професійного становлення. Внутрішня та зовнішня мотивація у науковій кар'єрі. Значення досягнень, визнання та особистісного зростання.

Формування професійної ідентичності. Психологічні бар'єри та виклики молодого науковця. Страх невдачі, сумніви у власних здібностях. Перфекціонізм і його вплив на роботу. Емоційне вигорання та способи його подолання. Стратегії розвитку професійної компетентності. Управління часом та продуктивністю в науковій діяльності. Методи підтримки психологічного благополуччя. Баланс між особистим життям і науковою діяльністю.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. НАПРЯМКИ ТА УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 7. Психологічні умови розвитку професійної діяльності. Значення психологічних умов для професійного розвитку. Психологічні чинники професійного становлення. Особистісні особливості, що сприяють ефективній професійній діяльності. Когнітивні процеси: мислення, пам'ять, увага, креативність. Роль емоційного інтелекту у професійному розвитку. Мотиваційні аспекти професійного зростання. Внутрішня та зовнішня мотивація. Формування професійної ідентичності. Вплив соціального середовища на мотивацію. Психологічні умови розвитку компетентності. Значення самоосвіти та наукової допитливості. Психологічні стратегії саморозвитку. Вплив наставництва та співпраці у науковій діяльності. Психологічні бар'єри та їх подолання. Перфекціонізм та страх невдачі.

Тема 8. Етапи формування професійної діяльності. Значення професійного формування в науковій та академічній сфері. Концепція професійного розвитку. Визначення поняття професійної діяльності. Чинники, що впливають на професійне становлення. Психологічні аспекти кар'єрного зростання. Початковий етап - усвідомлення професійного вибору. Мотивація до наукової діяльності. Формування професійних цінностей та інтересів. Вплив середовища (наставники, наукові спільноти) на вибір напрямку роботи. Етап набуття компетенцій та знань. Освітні процеси та їх роль у формуванні компетентності. Важливість самоосвіти та наукового пошуку. Розвиток дослідницьких навичок. Етап професійного самоствердження. Психологічні умови успішної адаптації до наукової діяльності. Виклики та труднощі: критика, невдачі, конкуренція. Роль самоконтролю та самомотивації. Етап стабілізації та самореалізації. Здобуття професійного досвіду та формування авторитету. Управління кар'єрою: стратегічне планування та вибір наукових проєктів. Баланс між особистими та професійними пріоритетами. Перспективи розвитку професійної діяльності. Безперервне навчання та професійне зростання. Важливість психологічної стійкості та адаптації до змін. Тенденції у науковій сфері та можливості кар'єрного просування.

6.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Змістовий модуль 1.						
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 1. Професійна діяльність як психологічна проблема.	15	2	4			9
Тема 2. Психологічний зміст фахівця в сучасних поняття професійної	15	2	4			9

діяльності особистості наукових дослідженнях.						
Тема 3. Структура та види професійної діяльності молодого науковця.	15	4	2			9
Тема 4. Форми та рівні професійної діяльності молодого науковця	15	2	4			9
Тема 5. Функції професійної діяльності молодого науковця.	15	4	2			9
Тема 6. Психологічні чинники формування професійної діяльності молодого науковця.	13	2	2			9
Всього	88	16	18			54
Змістовий модуль 2.						
НАПРЯМКИ ТА УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 7. Психологічні умови розвитку професійної діяльності.	15	4	2			9
Тема 8. Етапи формування професійної діяльності.	17	4	4			9
Всього	32	8	6			18
Разом	120	24	24			72

Структура навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Змістовий модуль 1.						
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 1. Професійна діяльність як психологічна проблема.	16	2				14
Тема 2. Психологічний зміст фахівця в сучасних поняття професійної діяльності особистості наукових дослідженнях.	16		2			14
Тема 3. Структура та види професійної діяльності молодого науковця.	13	2				11
Тема 4. Форми та рівні професійної діяльності молодого науковця	13	2				11
Тема 5. Функції професійної діяльності молодого науковця.	16					14
Тема 6. Психологічні чинники формування професійної діяльності	16		2			14

молодого науковця.						
Всього	90	6	4			78
Змістовий модуль 2.						
НАПРЯМКИ ТА УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 7. Психологічні умови розвитку професійної діяльності.	15	2				14
Тема 8. Етапи формування професійної діяльності.	15		2			14
Всього	30	2	2			28
Разом	120	8	6			106

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Професійна діяльність як психологічна проблема.	4	
2	Тема 2. Психологічний зміст фахівця в сучасних поняття професійної діяльності особистості наукових дослідженнях.	4	2
3	Тема 3. Структура та види професійної діяльності молодого науковця.	2	
4	Тема 4. Форми та рівні професійної діяльності молодого науковця	4	
5	Тема 5. Функції професійної діяльності молодого науковця.	2	
6	Тема 6. Психологічні чинники формування професійної діяльності молодого науковця.	2	2
7	Тема 7. Психологічні умови розвитку професійної діяльності.	2	
8	Тема 8. Етапи формування професійної діяльності.	4	2
Разом		24	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Професійна діяльність як психологічна проблема.	9	14
2	Психологічний зміст фахівця в сучасних поняття професійної діяльності особистості наукових дослідженнях.	9	14
3	Структура та види професійної діяльності молодого науковця.	9	11
4	Форми та рівні професійної діяльності молодого науковця	9	11
5	Функції професійної діяльності молодого науковця.	9	14
6	Психологічні чинники формування професійної діяльності молодого науковця.	9	14
7	Психологічні умови розвитку професійної діяльності.	9	14
8	Етапи формування професійної діяльності.	9	14
Разом		72	106

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: мультимедійне обладнання;

Програмне забезпечення: робоча програма; електронні варіанти лекцій, презентації лекційного матеріалу, методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять та самостійної роботи.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Воляннюк Н.Ю. Психологія наукової діяльності: [Монографія] / Н.Ю. Воляннюк, Г.В. Ложкін, А.Б. Колосов, Б.В. Андрійцев. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського; Центр ДЗК, 2020. 352 с.
2. Воляннюк Н.Ю. Психологія професійної діяльності: комплекс навчально-методичного забезпечення для підготовки аспірантів за спеціальністю 053 «Психологія». К. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2016. 32 с. Точка доступу: http://psy.kpi.ua/wp-content/uploads/2017/02/Psychologiya_profesiyanoi_diyalnosti-1.pdf
3. Горбунова В. В. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с. Точка доступу: https://lib.iitta.gov.ua/9036/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB_%D0%B4%D0%BE%20%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%83.pdf
4. Ложкін Г.В. Психологія праці: навч. посібник / Г.В. Ложкін, Н.Ю. Воляннюк, О.О. Солтик; за заг. ред. Г.В. Ложкіна. Хмельницький: ХНУ, 2013. 191 с.
5. Малхазов О. Р. Психологія праці: навч. посібник / О. Р. Малхазов. – К.: ЦУЛ, 2010. – 208 с.
6. Мандзюк О. Державна стандартизація методів аналітичної діяльності. Підприємництво, господарство і право. Адміністративне право і процес. 2018. С.102-107. Режим доступу: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2018/2/20.pdf>
7. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. Режим доступу: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/vajinskii-posibnyk.pdf>
8. Психологія праці у звичайних та екстремальних умовах: навч. посіб. / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, С.М. Миронець та ін. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2015. 652 с.
9. Управління інноваційними проектами: навч. посібник / Уклад.: Н.Н. Пойда-Носик, І.І. Черленяк. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360 с.

Допоміжна література:

1. Винославська О. В., Кононець М. О. Психологічна безпека підприємців в умовах пандемічних обмежень / Організаційна психологія. Економічна психологія. №1(25)/2022. С. 33-41. DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2022.1.25.4>
2. Воляннюк Н.Ю. Варіабельність та неминучість криз професійного розвитку суб'єкта діяльності. Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: збірник наукових праць / [за ред.: Кузікової С.Б., Щербакової І.М.]. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. С. 316-320.
3. Воляннюк Н. Ю. Психологічні основи прогнозування у системі професійної соціалізації особистості / Н. Ю. Воляннюк // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Т. IX. – Ч. 4. – 2007. – С. 215–222.

4. Воляннюк Н. Ю. Психологія професійного становлення тренера : монографія / Н. Ю. Воляннюк. – Луцьк : Волин. обл. друкарня, 2006. – 444 с.
5. Воляннюк Н.Ю., Бортун Б.О. Психологічна категорія «ставлення» як засаднича для вивчення конструктивної конфліктності особистості. Габітус. Науковий журнал з соціології та психології. №24.Т.2. 2021. С.30-35. http://habitus.od.ua/journals/2021/24-2021/part_2/7.pdf
6. Воляннюк Н.Ю., Ложкін Г.В. Шамрук О.П. Ресурси реалізації психологічного потенціалу. Збірник наукових праць «Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка». №1/2 (46,47). 2016. С.31-36.
7. Воляннюк Н.Ю., Ложкін Г.В., Фомич М.В. Командна згуртованість як соціально-психологічний феномен. Науковий журнал Габітус. Вип.36, 2022. С.255-259. <http://habitus.od.ua/journals/2022/36-2022/42.pdf>
8. Колосов А.Б., Воляннюк Н.Ю., Ложкін Г.В. Психологічні детермінанти функціональної неграмотності суб'єкта педагогічної діяльності. Вісник післядипломної освіти, 2019. Випуск 7(36) «Серія «Соціальні та поведінкові науки». С 78-97. <https://doi.org/10.32405/2522-9931>
9. Оніпко З. С. До проблеми визначення сутності самоконтролю особистості. Науковий журнал «Габітус». Вип. 33. 2022. С.133-137. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.33.23>
10. Оніпко З. С. Самооцінка як чинник професійного становлення особистості. Перспективи та інновації науки. 2022. № 7(12). С. 409-419. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-8\(13\)-409-419](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-8(13)-409-419)
11. Психологія праці: теоретичні і методологічні основи наукових досліджень: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. М. Щербакова. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. 144 с.
12. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості: навч. посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 136 с.
13. Самолюк Н.М. Фізіологія і психологія праці: навчальний посібник. Рівне:

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)